

Motion till riksdagen 2006/07:C221

av Egon Frid m.fl. (v)

Trafikskadades situation

1 Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att tillsätta en utredning som ser över försäkringsbolagens handläggning av trafikskadeärenden.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att regeringen ska tillsätta en utredning som granskar försäkringsbolagens egna läkares roll vid personskadereglering, innefattande frågor om försäkringsläkarnas lojalitetsförhållande gentemot bolaget, deras medicinska ansvar och vilken vikt som i skaderegleringen tillmäts försäkringsläkarnas bedömning jämfört med de behandlande läkarnas bedömning.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att utredningen även bör omfatta frågan om hur försäkringsbolagens handläggningstider ska kunna bli kortare och mer förutsägbara.
4. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till lagstiftning som innebär att rätten till omprövning av ersättningsbeslut gäller alla trafikskadade personer oavsett vilket år skadan inträffat.

2 Försäkringsläkares lojalitet med bolaget

Vid regleringen av personskador till följd av olycksfall eller trafikskador hamnar ofta försäkringstagaren i ett underläge gentemot försäkringsbolaget. Detta förekommer särskilt vid de svårbedömda whiplashskadorna. Vi menar att det beror på att försäkringsbolaget har tillgång till fler läkare vid den medicinska bedömningen och att bolagen numera sällan beviljar juridiskt ombud till den drabbade.

Det är vanligt att försäkringsläkaren hänvisar till att försäkringstagarens skada är ett resultat av sjukdom som föreligger sedan tidigare och att skadan därför inte har något orsakssamband med det trauma som försäkringstagaren

Fel! Okänt namn på

råkat ut för vid olyckstillfället. Ofta tillmäts försäkringsläkarens medicinska bedömning större vikt vid skaderegleringen vid avvikelser från den behandlande läkarens bedömning, vilket drabbar den skadelidande negativt. Detta sker trots att HD uttalat att det rent principiellt inte torde finnas anledning att ge försteg åt den ena läkarens bedömning i de fall då två läkares bedömningar i fråga om orsakssambandet skiljer sig åt (NJA 2001 s. 657).

Vänsterpartiet anser att det finns ett lojalitetsförhållande mellan försäkringsläkare och försäkringsbolag som är orimligt, inte minst med tanke på att försäkringsbolagets läkare ofta gör sin bedömning på handlingarna och sällan träffar den skadelidande alls. Det är också anmärkningsvärt att varken försäkringsbolagets läkare i sin funktion som sakkunniga eller Trafikskadenämndens medicinska rådgivare står under Socialstyrelsens tillsyn.

Finansinspektionen har på regeringens uppdrag undersökt hur trafikskadeärenden handläggs av försäkringsbolagen. I rapporten ”Stärkt skydd för trafikskadade – åtgärder och förslag” (dnr 03-513-601) presenterar Finansinspektionen sin analys av situationen och förslag till förbättringar. Enligt vår mening ger emellertid inte rapporten tillräckligt underlag för att fatta beslut om vilka åtgärder som bör vidtas, bl.a. finns det brister i den del som behandlar relationen mellan försäkringsbolagen och deras sakkunniga läkare. Lagutskottet har dock tidigare avstyrkt liknande motioner med motiveringen att frågeställningarna ska övervägas i samband med den fortsatta beredningen av Finansinspektionens rapport (bet. 2004/05:LU17, bet. 2005/06:LU14 s. 34).

Vänsterpartiet anser att det är nödvändigt att göra en djupare analys än den som Finansinspektionen har presenterat. Socialstyrelsen har med anledning av ett uppdrag från regeringen i januari 2004 lagt fram en rapport om tillsyn över försäkringsläkare (dnr 00-10798/03). Enligt Socialstyrelsens bedömning är det av vikt för de trafikskadade att förtroendeproblemet då det gäller försäkringsbolagets medicinska rådgivare åtgärdas (s.7).

Socialstyrelsen gör dock den bedömningen att Trafikskadenämnden bör kunna remittera de ärenden där den behandlande läkarens och försäkringsbolagets läkare kommit till olika slutsatser eller när orsakssambandet annars är svårbedömt till Socialstyrelsens rättsliga råd. Samtidigt konstaterar Socialstyrelsen att om även andra tvistiga försäkringsmedicinska ärenden som t.ex. bedömningar av orsakssamband vid olycksfall skulle hänskjutas till Rättsliga rådet skulle detta medföra en avsevärd arbetsbelastning (s.7).

Vänsterpartiet kan konstatera att det saknas en övergripande genomlysning av försäkringsläkarnas roll vid personskadereglering. Regeringen bör därför tillsätta en utredning som ser över försäkringsbolagets handläggning av trafikskadeärenden.

Regeringen bör även tillsätta en utredning som ser över försäkringsbolagets egna läkares roll vid personskadereglering med betoning särskilt på frågor som deras lojalitetsförhållande gentemot försäkringsbolaget, deras medicinska ansvar och vilken vikt som i skaderegleringen tillmäts försäkringsläkarnas bedömning jämfört med de behandlande läkarnas bedömning.

Utredningen bör också behandla frågan om försäkringsbolagets handläggningstider och komma med förslag på hur de kan bli kortare och mer förutsägbara. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

3 Omprövning av ersättningsbeslut

3.1 Trafikskadelagen

Enligt trafikskadelagen ska varje motorfordonsägare ha trafikförsäkring för sitt fordon. Ersättning betalas ur trafikförsäkringen så snart någon i fordonet skadas. Både förare och passagerare har alltså rätt till ersättning (prop. 1975/76:15). När ett ärende enligt trafikskadelagen slutreglerats finns enligt nuvarande bestämmelser en begränsad rätt till omprövning.

Ersättningsfrågan kan omprövas om förhållandena som legat till grund för ersättningsbestämmandet väsentligen har förändrats (se 9 § trafikskadelagen som hänvisar till bl.a. 5 kap. 5 § skadeståndslagen). Från att tidigare endast ha omfattat ersättning för förlust av inkomst och underhåll, gäller omprövningsrätten inträffade skador fr.o.m. år 2002 alla former av ersättning, således även kostnader och ideell ersättning.

Enligt den tidigare lagstiftningen (bilansvarighetslagen och trafikförsäkringslagen) fanns det inte några särskilda bestämmelser om rätt till omprövning av ett ersättningsbeslut. I äldre skadefall som inträffat före 1976 har försäkringsbolagen, utan särskilt lagstöd, i vissa fall godtagit omprövning vid väsentligt och bestående medicinsk försämring, och man har i de fallen medgett den skadelidande rätt till omprövning av ersättningsfrågan i dess helhet. Omprövning kan även medges om förändringen inträffat senare.

Trafikskadenämnden har i ett av sina senaste yttranden (2006-02-07) gjort bedömningen att rätt till omprövning av ett ersättningsbeslut från år 1970 torde föreligga. Dock råder fortfarande en viss tveksamhet i praxis om det är möjligt för en person som skadats innan år 1976 att få sitt ersättningsbeslut omprövat eftersom uttryckligt lagstöd för omprövning saknades innan den nya lagen trädde i kraft. Den rådande situationen har medfört att många trafikskadade människor drabbas av stora inkomstförluster på grund av att deras livräntor inte följer med i löneutvecklingen.

Försäkringsbolagen är med andra ord fortfarande fria att neka en person rätt till omprövning av ersättningsbeslutet om skadan inträffat innan 1976. Regeringen bör därför återkomma med förslag till lagstiftning som innebär att rätten till omprövning av ersättningsbeslut gäller alla trafikskadade personer oavsett vilket år skadan inträffat.

Stockholm den 17 oktober 2006

Egon Frid (v)

Torbjörn Björlund (v)

Siv Holma (v)

Eva Olofsson (v)

Rossana Dinamarca (v)

Elina Linna (v)

LiseLotte Olsson (v)